

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

X. De ambitu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

fratres, aut familiares continuos commensales in eisdem literis etiam motu proprio concessis nominaverint, si re vera tales nepotes, aut fratres, vel familiares continuos commensales non fuerint, necnon officiales premissa fieri procurantes, seu permittores, excommunicationis sententiam, à qua non nisi per Romanorum Pontificem pro tempore existentem (articulo mortis excepto, ac debita satisfactione praxia) absolvi possint, auctoritate Apostolica per presentes innodamus, eosque excommunicationis sententiam huiusmodi in dictum enuntium exnunc, prout extunc, & contra incurrisse declaramus, & pro talibus publice iudicari mandamus: Ac ipsos officiales procurantes seu permittores huiusmodi, à suorum officialium perceptione emolumentorum per continuam, ultra alias poenas quos propterea incurrent, omnino suspendimus. Et nihilominus concessiones & gratias in eisdem literis contentas quascunque, ipsasque literas hætenas tam per Cameram, quam Cancellariam expeditas & expediendas, viribus omnino carere, eisque quos concernunt, & eorum singulis in aliquo suffragari non potuisse, neque in futurum posse, sed omnino surperitias, invalidas & nullas fuisse, esse & fore, sicque per quoscunque Iudices, etiam sanctæ Ro. Ecclesiæ Cardinales, ac sacri Palatii Apostol. auditores in quacunque instantia, sublata eis, & eorum cuiilibet quavis aliter interpretandi & iudicandi facultate, interpretari, & iudicari debere, ac irritum & inane quicquid secus super iis quavis auctoritate, etiam per nos & successores nostros Romanos Pontifices, qui pro tempore fuerint, sciant vel ignoranter contigerit attentari, motu & scientia similibus decernimus & declaramus: Ac volumus quod mandatum, decretum, & declaratio nostra huiusmodi in Cancellaria Apostolica publicentur, & in illius libro describantur, ac perpetuis futuris temporibus observentur. Rom. 20. Febr. 1577.

Sixtus Quintus, ex bulla cœna Domini.
 Excommunicantur adulterantes & falsificantes literas Apostolicas.

CAP. IV.

Excommunicamus & anathematizamus omnes falsarios literarum Apostolicarum, & in forma brevis, ac supplicationum gratiam vel iustitiam continentium, per Romanum Pontificem vel sanctæ Romanæ Ecclesiæ vicecancellarium, seu gerentes vices eorum, aut de mandato ejusdem Romani Pontificis signatorum, aut sub nomine ejusdem Romani Pontificis, seu vicecancellarii aut gerentium vices prædictorum signantes supplicationes eisdem. Extendentes constituto scilicet recordationis Innocent. Papæ III. quæ incipit: Ad falsarios cum omnibus poenis in ea contentis, ad falsificantes seu mutantes supplicationes per nos seu de mandato nostro signatas & datas, sine nostra aut Datarii nostri licentia.

TITVLVS X.
 DE AMBITV.
 Paulus Quartus.

Quo plus aliorum & sanctorum sunt honorum, fastigia, eo mitius & modestius homines ambire decet. Pontificatus itaque electionem ante sedem vacantem procurant, & suffragia venant, excommunicantur, & ab omnibus dignitatibus abdicantur.

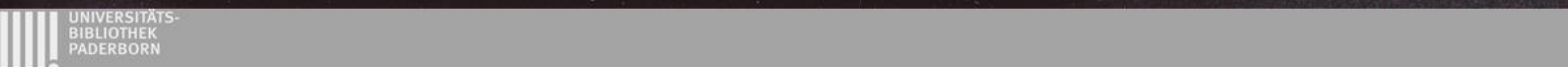
CAP. I.

Cum secundum Apostolum, nemo debeat sibi honorem assumere, sed qui tanquam Aaron vocatur à Deo, facile ab omnibus iudicari potest, quam graviter excedant, errent, & peccent, qui tam inferiores quam superiores dignitates Ecclesiasticas, & ipsam denique beati Petri sedem, ac Apostolicæ dignitatis culmen & apicem à Deo optimo Maximo, à quo omnia bona procedunt, nulla prorsus humana ope, nec cuiusvis au-

xilio, consilio, vel favore interveniente, provenire non arbitrantur, sed illas tanquam venales, aut alias in dispositione mortalium constitutas, diversis modis & modis ambire & assequi, seu potius usurpare præsumunt.

Nam ut Romanæ & cuiuslibet alterius, tam ante, quam post Domini Dei & redemptoris nostri Iesu Christi in terris adventum, bene instituta reipublicæ de ambitu & contra ambitus reos sanctissime promulgatas, & invisibiliter observatas leges, ad præsens omittamus, nonne huiusmodi detestabile ambitus scelus, etiam iure divino gravissimè punitur, cum Absalon, qui regnum genitoris sui adhuc viventis ambiebat, ex multo cui infederat elevatus, capillis capitis sui quercui suspensus remansit, & a Toab tribus lanceis in corde transfixus fuit? Nonne illud sacrorum Conciliorum à sancta Dei Ecclesia receptorum & approbatorum auctoritas diversimodè detestatur & punit, cum quemcunque Presbyterum, aut diaconum, seu clericum, qui Papa incolumi, & eo inconsulto, subscriptionem pro Romano Pontificatu commutare, aut pictata promittere, seu sacramentum præbere tentaverit, aut aliquod suffragium polliceri, vel de hac causa privatis conventiculis factis aliquid delibere, & decernere præsumperit, loci sui dignitate & communione privandum, anathematisque poena plectendum censet, & propter occultas fraudes, & conjurationum huiusmodi secretas insidias, si quis harum actionum particeps, consilio eorum, qui de Pontificali agunt ambitu, ad notitiam Ecclesiæ deferat, & rationali probatione convincat, eum non solum ab omni culpa purgatum remanere, verum etiam remuneratione non indigna sublevari velit, & statuat, & exinde non modò sacrorum canonum, sed etiam secularium legum interpretes peritissimi, ambientes Papatum, aut super eo Papa vivente, & inconsulto, tractantes, seu conventiculas facientes, crimen læsæ majestatis in primo capite, & simoniacæ hæreseos incurere decreverint, non sine clara & aperta ratione, cum omnis tractatus de loco, dignitate, & bonis aliquis viventis, eo non consentiente, ab utroque jure prohibeatur, & reproberet: præsertim cum inde præstetur votum captandæ mortis, quod sacri canones & venerandæ leges passim abhorrent & detestantur. Accedit quod cum inter Pontificem & Ecclesiam contrahatur spirituale conjugium, quod fortius est carnali, gravissima poenæ ex utriusque juris censura imponuntur iis, qui constanti matrimonio, de alio conjugè tractare præsumunt. Quare cum peccatis ingentibus, plures indies beati Petri sedem, nobis viventibus & inconsultis, ambire, & conventiculas superinde facere dinoscantur, & ad hoc suffragia S. R. E. Cardinalium obtinere, & quodam modo subharrare procurent & satagant.

Nos cupientes huiusmodi detestabile ambitus, & illi conjuncta simoniacæ hæreseos, & læsæ majestatis crimina, non solum nostris, sed etiam successorum nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore existentium temporibus perpetuò abolere, & non solum ex usu, sed etiam ex mentibus hominum, præsertim in electione Romani Pontificis, qui Domini Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi in terris Vicarius existit, radicitus evellere, & in præmissis pro tanta rei necessitate, & periculi magnitudine, ut tenemur, salubriter providere, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris ipsius sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio & unanimi assensu, hac nostra perpetuò valitura constitutione, Apostolica auctoritate, & de nostræ Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas excommunicationis, suspensionis, & interdicti, ac privationis, & quavis alias sententias, censuras, & poenas dudum à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, aut sacris Conciliis, seu sanctorum Patrum nostrorum decretis, statutis, capitulis, canonibus, constitutionibus, & ordinationibus contra sic ambientes quomodo-

penarum multiplicatione stabilior efficiatur, hac no-
stra perpetuò valitura constitutione, quamque vim le-
gis, etiam in violabilis habere sancimus, legibus, consti-
tutionibus, statutis, & decretis prædictis præiudicium non
inferendo, quinimò illis addendo, decernimus & ordina-
mus, quòd de cætero perpetuis futuris temporibus ne-
mini cuiuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis &
conditionis fuerit, liceat mediante pecunia vel solutio-
ne, & traditione, ac promissione aliarum rerum, etiam
per interpositas personas, aut alias quovis modo facien-
das, aliquas dignitates & officia, exercitium & admini-
strationem jurisdictionis habentia, procurare assequi,
vel obtinere, ac si quis in his præsentibus contravenisse
quocumque modo dici aut censeretur, ipsum contrave-
nientem eo ipso confiscationis omnium bonorum, de-
gradationis, & amissionis, tã privilegii doctoratus, quàm
quorumcunque per eum obtentorum officiorum, tam
secularium quàm Ecclesiasticorum, ac demum ultimi
supplicii penas irremissibiliter incurrere volumus. Cæ-
terum, ut fraudibus, quæ circa præmissa exoriri possent,
facilius occurratur, pari modo statuimus, quòd ubique
& quandocunque compertum fuerit, per interposi-
tam personam aliquas pecunias, seu alias res traditas
seu promissas fuisse alicui Curiali familiari, vel cui-
cunque alteri personæ pro officii & dignitatibus, jurisdic-
tionis administrationem habentibus, is qui officium hu-
jusmodi obtinuerit se à præmissis, attentata interposi-
tione personæ huiusmodi, nullatenus excusare queat: quin-
imò nulla admissa ignorantia, excusatione ipso iure præ-
sumatur solutionem & promissionem huiusmodi de-
eorum qui officia & dignitates similia obtinuerunt, con-
sensu & mandato penitus esse facta, iidemque propterea
penas subiacere omnino intelligatur. Postremo ne
ii qui in præteritum talia officia, seu dignitates solutio-
nibus seu promissionibus medianibus impetraverint,
credant se per presentes absolutos esse; eisdem motu,
scientia & potestatis plenitudine perpetuò declaramus,
eos penas in tales à iure communi inflictas incurrisse, &
contra eos ad penarum huiusmodi prosecutionem pro-
cedi posse. Eos verò qui similibus mediis aliqua officia
& dignitates, similiter jurisdictionis administrationem
habentia, obtinent, si in futurum quippiam unquam vi-
gore præcedentium promissionum in assecutione officii
huiusmodi factarum solverint, ipso iure & facto penas
in hac nostra constitutione contentas incurrere, præsen-
tesque nostras, tam eos qui in futurum officia similia &
dignitates solutionibus & promissionibus præcedenti-
bus obtinebunt, quàm eos qui jam obtinuerunt, si in fu-
turum aliquid mantentionis in eis, aut alia causa sol-
verint, ligare volumus. Decernentes contra præmissa
quodvis pactum, etiam iura mento vallatum, ac instru-
menta, & alias forsan desuper editas scripturas minimè
in causa esse posse, quo minus solvere habentes, si pro
præmissis solverint, penas præsentibus contentas incur-
rant. Nos enim pacta, conventiones, promissiones, &
scriptas, ac alia quæcunque quomodolibet, ut præfertur,
intra exinde cassamus, irritamus, & annullamus, eosque
à iuramentis, & aliis nexibus prædictis absolvimus, nec
non presentes, & desuper forsan faciendas literas per-
petuis futuris temporibus dare, ac omnes & singulos à
data præsentium irremissibiliter ligare volumus, illasque
nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis
vicio, aut intentionis nostre vel quopiam alio defectu
notari, aut sub quibusvis revocationibus & derogationi-
bus comprehendì nullatenus posse, sicque per quoscunque
iudices, &c. & sanctorum palatii Apostolici auditores, ac
sanctæ Rom. Ecclesiæ Card. subditi, &c. iudicari debere,
irritum quoque, &c. decernimus.

Idem.

*Pana iure civili in ambitus reos sancta confirmantur & ex-
tenduntur ad recipientes pecunias & mediatores.*

CAP. III.

Cum nuper, ne ordo iustitiæ perverteretur, & ex cer-
tis aliis causis animum nostrum moventibus, fuerint
confirmatæ omnes & singulæ leges, constitutiones, sta-
tuta, & decreta contra ambientes officia, jurisdictionis
administrationem habentia, ea quæ pretio seu promif-
sionibus acquiruntur, tam à iure civili quàm à sacris cano-
nicis facta, ac in illis contenta, punitiones & penas
quascunque in tales inflictas innovaverimus, easque
idem robur, eandemque vim obtinere voluerimus, atque
statuerimus, quòd, & quam habuissent & haberent, si
hactenus ad unguem observata fuissent, vel à nobis e-
manassent: Insuperque, ut earum usus penarum mul-
tiplicatione stabilior efficeretur, per nostram consti-
tutionem perpetuò valituram, quam vim legis etiam in-
violabilis habere volumus, decreverimus inter cætera,
quòd perpetuis futuris temporibus nemini cuiuscunque
dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis fuerit,
liceat mediante pecunia, vel solutione, & traditione, ac
promissione aliarum rerum, etiam per interpositas per-
sonas, aut aliàs quovis modo faciendis, aliquas dignitates
& officia, exercitium & administrationem jurisdictionis
habentia, procurare, assequi, vel obtinere sub gravissimis
penis in dicta nostra constitutione, quam hic de verbo
ad verbum pro expressa haberi volumus & mandamus,
expressis: Attendentesque quòd fortè probabiliter dubi-
tari contingat, an dicta nostra constitutio comprehendat
recipientes huiusmodi pecunias ac res, ac promissiones
sibi factas stipulantes, ut officia prædicta exercitium ac ju-
isdictionis administrationem habentia conferri faciant,
ac mediatores, & interpositas personas: Propterea nos
motu simili, & ex certa scientia, & de potestatis plenitu-
dine, hac nostra perpetuò valitura constitutione declara-
mus, & quatenus opus sit, addendo prædictæ nostre con-
stitutioni decernimus, quòd dicta nostra constitutio,
ac omnes & singulæ pena in ea expressæ, perinde ligen-
t & efficiant omnes & quoscunque, cuiusvis dignitatis
existant, qui pro huiusmodi officiis jurisdictionis admi-
nistrationem habentibus conferendis, ac mediatores &
interpositas personas quascunque pecunias & alias res, ut
suprà, receperint, ac si prædicti in dicta nostra constitutio-
ne comprehenssi essent, & de illis in ea expressa mentio
facta esset. Et presentes perpetuò durare ac omnes irrem-
issibiliter ligare volumus & decernimus.

TITVLVS XI.

DE SIMONIACIS, ET NE QUID DE-
tur velexigatur.

Gregorius XI.

*Provisiones beneficiorum nunciariis nihil detur aut promit-
tatur.*

CAP. I.

Sollicitè debet vitari, quòd noxium esse dignoscitur,
& ex cupiditatis aviditate, etiam in honoris Aposto-
licæ sedis depressionem, ortum habere videtur. Sa-
nè nuper ad nostrum pervenit auditum, quòd nonnulli
inhonesti lucra quærentes, dum per sedem prædictam de
personis aliquorum apud sedem constitutis eandem,
Patriarchalibus, Metropolitanis, & aliis cathedralibus
Ecclesiis, sive monasteriis vacantibus provideretur, vel
personæ ipsæ ad huiusmodi, per dictam sedem de aliis
Ecclesiis transferuntur, aut alias ipsorum gubernationi
committuntur, huiusmodi provisiones, translationes,
commendas, sive commissiones, prædictis personis sic
apud sedem prædictam constitutis, ut aliquod munus ab
ipsis recipiant, denunciare festinant. Nos igitur in præ-
missis (prout ex debito tenemur pastoralis officii) provi-
dere volentes, universis & singulis personis Ecclesiasticis,

SSSS 2